

Намозни кесадиган нарсалар

05:00 / 09.01.2017 5145

Абу Зарр розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Қачонки бирингиз намозга турса, унинг ҳузурида эгарнинг суянчиғига ўхшаш нарса бўлса, сутра қилиб олади. Қачонки унинг олдида эгарнинг суянчиғига ўхшаш нарса бўлмаса, унинг намозини эшак, аёл киши ва қора ит кесади», дедилар. Мен:

«Эй Абу Зарр қора итнинг қизил итдан, сариқ итдан нима фарқи бор?» дедим. У:

«Эй биродаримнинг ўғли, мен ҳам сен мендан сўрагандек, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан сўрадим. Бас, у зот: «Қора ит шайтондир», дедилар».

Бешовларидан фақат Бухорий ривоят қилмаган.

Шарҳ: Ушбу ҳадиснинг зоҳиридан намоз ўқиётган одамнинг олдида сутраси бўлмаса-ю, унинг олдини эшак, аёл киши ва қора рангли ит кесиб ўтса, намози бузилади.

ҳадис китобларда ушбу ҳадисни ўқиб, дарҳол ҳукм чиқаришга шошилмаслигимиз керак, балки бошқа ҳадисларни ҳам ўрганиб, ҳукм чиқаришимиз лозим дейилади.

Абу Довуд ва Насайи ривоят қилган ҳадисда:

«Қачонки, бирингиз сутрасиз намоз ўқиса, ит, чўчқа, яҳудий, мажусий ва аёл киши унинг намозини кесади. Агар улар бир тош отса етадиган жойдан ўтсалар, намози жоиз бўлади», дейилган.

Шарҳ: Бу ривоятда олдинги ривоятдаги нарсаларга яҳудий, мажусий ва чўчқа қўшилмоқда. Яна мазкур нарсалар маълум масофа узоқдан ўтсалар, таъсир қилмаслиги айтилмоқда.

Лекин уламоларимиз, намоз ўқувчининг олдидан ушбу икки ривоятда зикр қилинган нарсалар кесиб ўтса, намоз бузилмайди, бироз нуқсон бўлиши мумкин холос, дейдилар. Бу эса уларнинг ҳадисларни инкор қилиб, ўз

фикрларини ўтказиш учун уринишларидан эмас, балки бу масаладаги ҳамма ҳадиси шарифларни чуқур ўрганиб, қачон айтилганини текшириб чиққанларидан кейин эришган натижалардир.

Ўша текширишлар ушбу икки ҳадисни маълум сабабларга кўра айтилгани, кейин эса бошқа ҳадислар ила насх қилинганини кўрсатади.

Ибн Аббос розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам одамлар билан Минода девордан бошқа томонга намоз ўқиб турганларида эшак миниб илгарилаб бордим. Ўшанда балоғатга етай, деб қолган эдим. Сафнинг баъзисини ўтиб туриб тушдим ва эшакни ўтлатиш учун қўйиб юбориб, сафга кирдим. Буни менга ҳеч ким инкор қилмади».

Бешовлари ривоят қилган.

Бошқа бир ривоятда:

«Бас, эшак уларнинг олдиларидан ўтди ва намозларини бузмади», дейилган.

Шарҳ: ҳазрати Абдуллоҳ ибн Аббос розияллоҳу анҳу ҳикоя қилаётган ушбу ҳодиса видолашув ҳажи йилида бўлган. Бу ҳаж Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг охирги ҳажлари эди.

Демак, бу ҳодиса олдинги икки ривоятдан кейин бўлгани аниқ. Шунинг учун бу ҳадис уларни насх қилади.

Ибн Аббос розияллоҳу анҳунинг эшак миниб сутрасиз намоз ўқиётган кишиларнинг олдидан ўтишлари, қўйиб юборган эшаклари ҳамма намозхонларнинг олдидан ўтиб кетиши ҳамда ҳеч ким бир оғиз гап айтмаслиги, сутрасиз намоз ўқиётган одамнинг олдидан эшак ўтса, ҳеч гап йўқлигига далолат қилади.

ҳадисдан маълум бўладики, Ибн Аббос розияллоҳу анҳу ёшликларидан кўп нарсани билган, тақводор зот бўлганлар.

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«У кишининг ҳузурларида намозни кесадиган нарсалар зикр қилинди.

«Намозни ит, эшак ва аёл киши кесади», дедилар.

Бас, у киши:

«Батаҳқиқ, бизни итларга тенг қилдингизлар», дедилар.

Бошқа бир ривоятда эса:

«Батаҳқиқ, бизларни эшаклар ва итларга ўхшатдингиз. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам намоз ўқиётганларида мен у киши билан қибланинг орасида бўлганим бор. Мен сўри устида ёнбошлаб ётар эдим. Агар бирор ҳожатим чиқиб қолса, у кишига юзланишни ёқтирмай, секин сурилиб чиқиб кетар эдим», дедилар».

Бешовларидан фақат Термизий ривоят қилмаган.

Шарҳ: Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Оиша онамизнинг ҳузурларида саҳобаи киромларнинг илмий мажлис қилишлари.
2. Кейинчалик ҳам ит, эшак ва аёл киши намозхоннинг олдидан ўтса, намоз бузиладими йўқми, деб баҳслар бўлгани.
3. Оиша онамизнинг мазкур гаплардан аёлларни камситиш, деб хафа бўлганлари.
4. Оиша онамизнинг илмий мажлисларда сўзлашлари.
5. Аёл киши намозхоннинг олдидан ўтса, намоз бузилмаслиги.
6. Эр ётган хотинига қараб намоз ўқиса жоизлиги.
7. Намоз ўқиётган одамнинг қаршисидаги киши унга юзланмаслиги кераклиги.

Ўша киши розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг олд томонларида ухлар эдим. Икки оёғим у кишининг қибласида бўлар эди. Қачон сажда қиладиган бўлсалар, қўл тегизар эдилар ва мен оёқларимни йиғиштириб олар эдим. Ўша кунларда уйларда чироқлар бўлмас эди».

Икки Шайх ривоят қилган.

Шарҳ: Ушбу ҳадис ҳам аёл киши намоз ўқувчи одамнинг олдида ётса, ҳатто баданига тегса ҳам намоз бузилмаслигига кучли далилдир. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам кечаси таҳажжуд намоз ўқишларига, чироқсиз тор уйда яшаганларига далилдир. Бу нарсаларнинг барчасидан ибрат олишимиз керак.

Абу Довуд, Молик ва Дора Қутнийнинг ривоятида:

«Намозни ҳеч нарса кесмайди. Қудратингиз етгунча қайтаринг. Бас, у шайтондан бошқа нарса эмасдир», дейилган.

Шарҳ: Яъни, намоз ўқиётганингизда олдингиздан ўтувчини қудратингиз етгунча қайтаринг, у шайтондан бошқа нарса эмасдир, деганлари.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойидалар:

1. Намозхоннинг олдидан ўтган нарса унинг намозини ботил қилмаслиги.
2. Намозхон ўзининг олдидан ўтаётгани иложи борича ўтказмай қайтариши лозимлиги.
3. Намозхоннинг олдини кесиб ўтиш гуноҳлиги.
4. Ким намозхоннинг олдини кесиб ўтса, шайтонга тенг эканлиги.